

AGENTIA pentru
DEZVOLTARE
REGIONALA
CENTRU

RAPORT

privind implementarea Programului Operațional Regional 2014-2020 la nivelul Regiunii Centru

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, adoptat de Comisia Europeană (CE) pe data de 23 iunie 2015, a fost unul dintre programele prin care România a putut accesa, în perioada 2014-2020, fonduri europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR).

Acest program a avut ca obiectiv general *creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.*

Organismele de gestionare ale Programului, conform art. 4, lit. d) și l) din HG 398/2015 pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007-2013 sunt:

- Autoritate de Management – Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, funcție preluată de la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației;
- Organisme Intermediare – Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

Programul Operațional Regional 2014-2020, de la adoptarea sa în iunie 2015 și până în momentul de față, a suferit o serie de modificări. Prima dintre modificări a fost adoptată în martie 2016, când a fost alocată suma de 100 milioane euro din program (Axa Prioritară 2) pentru „Inițiativa pentru IMM-uri” și elaborarea Programului Operațional Inițiativa pentru IMM-uri și reconfigurată Axa Prioritară 2, ținând seama de noua alocare. De asemenea, tot atunci a fost modificat și modul de abordare și implementare al Axei Prioritare 1 privind promovarea transferului tehnologic. În cursul anului 2017, Programul a mai suferit o serie de modificări, ultima și cea mai importantă fiind cea de la finalul anului 2017, modificare prin intermediul căreia, pe lângă realizarea de realocări între diferitele Axe și Priorități de Investiții ale Programului, s-a inclus în cadrul POR 2014-2020, o nouă axă prioritară – Axa Prioritară 13 – Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii. De asemenea, în cursul anului 2017 POR 2014-2020 a primit o alocare de 160 milioane euro de la Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Pentru reducerea riscului dezangajării fondurilor alocate POR, în cadrul ședinței CM POR din data de 24 mai 2018, s-a propus o modificare a programului, prin crearea a 2 Axe Prioritare noi: Axa Prioritară 14 „Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență” și Axa Prioritară 15 „Inițiativa pentru IMM-uri”. De asemenea, prin decizia CM POR nr. 97/ 26.06.2018, adoptată prin procedură scrisă, s-a aprobat o nouă modificare a programului, care a fost aprobată apoi de Comisia Europeană.

Programul are în momentul de față **15 Axe Prioritare**, cu o **alocare totală estimată de 8,38 miliarde euro**, din care **6,86 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR)**. Alocarea aferentă Regiunii Centru din cadrul POR 2014-2020 este de **647,27 mil. Euro** din FEDR, la care se adaugă cofinanțarea națională, rezultând un buget total de **766,77 mil. Euro**.

În data de 17.10.2019 a fost inițiată procedura scrisă în cadrul CDR Centru, pentru adoptarea hotărârii cu privire la transferarea fondurilor disponibile în Regiunea Centru pe anumite Priorități de Investiții către alte Priorități de Investiții, care au avut nevoie de sume din cadrul POR 2014-2020, după cum urmează:

- aprobarea redeschiderii unui nou apel de proiecte în cadrul Priorității de investiții 3.1, Operațiunea A – Eficiența energetică în clădiri rezidențiale pe suma de 11 milioane euro,
- aprobarea transferării sumei de 9,54 milioane de euro din alocarea Regiunii Centru pentru Prioritatea de Investiții 3.1, Operațiunea A – Eficiența energetică în clădiri rezidențiale către Prioritatea de Investiții 2.1 A – Sprijinirea microîntreprinderilor a POR 2014-2020,
- aprobarea transferării sumei disponibile din alocarea Regiunii Centru pentru Prioritatea de Investiții 5.2 – Regenerarea mediului urban a POR 2014-2020 către Prioritatea de Investiții 13.1 – Sprijinirea orașelor mici și mijlocii a POR 2014-2020, în vederea contractării proiectelor din lista de rezervă.

Hotărârea CDR Centru menționată a fost transmisă către CM POR. În contextul în care și în celelalte regiuni de dezvoltare s-au formulat propuneri de realocări, prin Decizia CM POR nr. 117/ 18.12.2019 s-a aprobat textul revizuit al POR 2014-2020, iar prin Decizia CM POR nr. 118/ 18.12.2019 s-a aprobat modificarea alocărilor financiare orientative, la nivel regional aferente Programului Operațional Regional 2014-2020.

Apeluri lansate

Până la această dată, în cadrul POR 2014-2020 au fost lansate 70 de apeluri în Regiune (15 apeluri cu 2 sesiuni, 4 apeluri cu 3 sesiuni, 1 apel pentru scrisori de intenție, 1 apel pentru documente strategice, 9 apeluri proiecte nefinalizate) pe 12 Axe Prioritare. Toate apeluri sunt închise la acest moment.

Stadiul implementării POR 2014-2020 în Regiunea Centru

Situația proiectelor în cadrul POR 2014-2020 până la data de 01.12.2024 este următoarea:

- ✚ **2.333 proiecte depuse**, cu o valoare totală solicitată de **2.825,62 mil. euro**, din care:
 - **1191 proiecte contractate**, cu o valoare a sumei solicitate de **1.433,53 milioane euro** reprezentând un **grad de contractare de 186%**.
 - ✚ 2 contracte pe 1.1 A – Sprijinirea entităților de inovare și transfer tehnologic (ITT)
 - ✚ 5 contracte pe 1.1 C - IMM sau IMM în parteneriat cu ITT pentru investiții de transfer tehnologic
 - ✚ 1 contract pe 1.2 - Creșterea inovării în companii prin sprijinirea abordărilor multisectoriale rezultate în urma implementării "Inițiativei Regiuni mai puțin dezvoltate" în România –Proof of concept
 - ✚ 557 contracte pe PI 2.1 A – Microîntreprinderi
 - ✚ 13 contracte pe 2.1 B – Incubatoare de afaceri;
 - ✚ 146 contracte pe PI 2.2 – IMM-uri;
 - ✚ 27 contracte pe PI 3.1A – Eficiența energetică a clădirilor rezidențiale;
 - ✚ 59 contracte pe PI 3.1B - Eficiența energetică a clădirilor publice;
 - ✚ 1 contract pe PI 3.1A – Panouri fotovoltaice;
 - ✚ 11 contracte pe 3.1C – Iluminat public;
 - ✚ 10 contracte pe PI 3.2 – Mobilitate urbană;
 - ✚ 24 contracte pe PI 4.1 – Mobilitate urbană;
 - ✚ 6 contracte pe PI 4.2 – Revitalizarea orașelor;
 - ✚ 8 contracte pe PI 4.3 – Social;
 - ✚ 11 contracte pe PI 4.4 - Învățământ obligatoriu;
 - ✚ 6 contracte pe PI 4.5 - Învățământ profesional și tehnic;
 - ✚ 32 contracte pe PI 5.1 – Patrimoniu cultural;
 - ✚ 8 contracte pe PI 5.2 – Regenerare urbană;
 - ✚ 17 contracte pe PI 6.1 – Infrastructură rutieră;
 - ✚ 7 contracte pe PI 7.1 – Infrastructura de turism;
 - ✚ 22 contracte pe PI 8.1/8.1.A – Ambulatorii;
 - ✚ 7 contracte pe 8.1B – Centre comunitare integrate
 - ✚ 10 contracte pe PI 8.1/8.2.B – UPU;
 - ✚ 7 contracte pe 8.1B – Centre Comunitare integrate
 - ✚ 13 contracte pe PI 8.1/ 8.3A – Infrastructură socială – persoane vârstnice;

- + 9 contract pe PI 8.1/ 8.3C - Infrastructură socială, grup țintă copii
- + 28 contracte pe 9.1 - Dezvoltare Locala sub responsabilitate Comunității (DLRC)
- + 2 contract pe 9.1 – Întreprinderi de inserție socială.
- + 31 contracte pe PI 10.1 A– Învățământ preșcolar;
- + 61 contracte pe PI 10.1 B– Învățământ obligatoriu;
- + 11 contracte pe PI 10.1/10.2 – Învățământ profesional și tehnic
- + 5 contracte pe PI 10.1/10.3 – Învățământul superior;
- + 37 contracte pe PI 13.1 – Orașe mici și mijlocii.

Pe lângă acestea, alte 3 contracte au fost evaluate de către AM POR, ADR Centru fiind implicată în implementarea, respectiv monitorizarea acestor contracte:

- + un contract la nivel regional, aferent Axei Prioritare 8, Obiectiv Specific 8.2 – Ambulanțe. Beneficiarul acestui contract este Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU), valoarea totală a contractului fiind de 87.229.964,45 lei, iar valoarea nerambursabilă de 61.060.975,10 lei.
- + două contracte sunt semnate în cadrul Axei Prioritare 10 - Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, apelul dedicat Ministerului Educației Naționale, în parteneriat cu administrațiile publice locale. Valoarea totală a contractelor este de 158.913.150,97, iar valoarea solicitată este de 113.407.661,01.

De asemenea, un alt contract gestionat la nivel național este aferent Axei Prioritare 11 – Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, Prioritatea de Investiții 11.1 – Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă. Alocarea totală a Contractului de Finanțare este de 1.439.393.180 lei, finanțare nerambursabilă fiind în sumă maximă de 1.223.484.203,02 lei.

În Monitorul Oficial, Partea I nr. 442 din 22 mai 2023 a fost publicată Ordonanța de urgență nr. 36/2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020. Acest act normativ reglementează:

- cadrul general privind măsurile, activitățile, condițiile și termenele generale care trebuie respectate de către toate structurile implicate în închiderea programelor operaționale, finanțate în perioada de programare 2014-2020 din Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane, asigurând abordarea unitară a procesului de închidere a programelor operaționale;
- modalitățile prin care proiectele/ operațiunile nefinalizate în acest exercițiu financiar pot fi continuate din fondurile alocate pentru perioada de programare 2021-2027.

Se stabilesc, de asemenea, obligațiile și atribuțiile autorităților de management pentru programele 2021-2027 în vederea preluării la finanțare a etapei a II-a a proiectelor care fac obiectul etapizării în condițiile prevăzute la art. 118 sau 118a din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, ordonanța de urgență asigură continuitatea și predictibilitatea implementării proiectelor cu finanțare europeană în următoarea perioadă de programare 2021-2027.

În procesul de închidere a Programului Operațional Regional, în acest act normativ, sunt prezentate 3 tipuri de proiecte/operațiuni și anume:

- Proiecte/operațiuni etapizate
- Proiecte/operațiuni nefuncționale
- Proiecte/operațiuni nefinalizate

Totodată având în vedere prevederile art. 6, art. 11 și art. 17 din OUG nr. 36/2023 AMPOR a elaborat metodologiile de analiză a proiectelor aflate în implementare în cadrul POR 2014-2020, în vederea elaborării listei proiectelor etapizate, a listei proiectelor nefuncționale, a listei proiectelor nefinalizate. Aceasta metodologie a fost aprobată prin Decizia CM POR nr. 155 din 31 iulie 2023.

Având în vedere cele prezentate mai sus, referitor la procesul de închidere a POR 2014-2020, ADR Centru a întreprins o serie de acțiuni după cum urmează:

- În luna iunie prin adresa ADR Centru nr. 19091 / 06.06.2023 s-a solicitat tuturor beneficiarilor transmiterea unei situații a proiectelor aflate în implementare în cadrul POR 2014-2020, care nu se vor finaliza până la 31.12.2023, cu încadrarea acestora în categoriile de proiecte/operațiuni prevăzute de OUG 36/2023. Ulterior centralizării răspunsurilor primite a fost întocmită o listă preliminară a proiectelor nefinalizate/nefuncționale/etapizate.
- Prin adresa ADR Centru nr. 27332 / 12.08.2023 beneficiarii POR 2014-2020 au fost informați cu privire la aprobarea prin Decizia CM POR nr. 155 din 31 iulie 2023 a Metodologiei de analiză a proiectelor aflate în implementare în cadrul POR 2014-2020, în vederea elaborării listei proiectelor etapizate, a listei proiectelor nefuncționale, a listei proiectelor nefinalizate
- În perioada 21.08 – 06.09.2023 au avut loc întâlniri cu beneficiarii POR 2014-2020 care au solicitat etapizarea unor proiecte aflate în implementare. În cadrul acestor întâlniri au fost discutate aspecte procedurale ale procesului de etapizare a proiectelor.
- Prin adresa ADR Centru nr. 30032/05.09.2023 beneficiarii au fost informați că pe site-ul www.regio-adrcentru.ro, în perioada 05.09 – 11.09.2023, a fost publicată pentru consultare și observații lista preliminară cu proiectele nefinalizate/ nefuncționale/ etapizate elaborată la nivelul ADR Centru ca urmare a solicitărilor transmise de beneficiari.
- În data de 31.10.2023 AM POR a emis Instrucțiunea nr.207 care prevede acțiunile AM/OI de pregătire în vederea închiderii POR 2014-2020.
- În data de 08.12.2023 AM POR a transmis adresa nr. 212950/08.12.2023 prin care s-a aprobat lista proiectelor etapizate din cadrul POR 2014-2020 – prima etapă.
- În luna August 2024, AM POR a emis Instrucțiunea 215 pentru elaborarea listei suplimentare a proiectelor etapizate în conformitate cu Legea 128/2024 – a doua etapă
- Prin adresa ADR Centru nr. 34338/ 16.09.2024, Autoritatea de management pentru Programul Regiunea Centru 2021-2027, a acceptat *Lista proiectelor etapizate POR 2014-2020 etapa II*, preluate din cadrul POR 2014-2020

Astfel urmare a desfășurării procesului de închidere a POR 2014-2020 situația la 01.12.2024 se prezintă astfel:

Din cele 1.191 contracte semnate :

- 242 contracte în implementare cu o valoare solicitată de 735 mil euro
 - o 93 proiecte etapizate cu o valoare solicitată de 509 mil euro din care 82 în cadrul PRC 2021-2027 cu o valoare solicitată de 490 mil euro
 - o 123 proiecte în implementare în categoria proiecte nefinalizate – valoare solicitată 187 mil euro
 - o 26 proiecte în implementare în categoria proiecte nefuncționale - valoare solicitată 39 mil euro
- 838 contracte finalizate cu o valoare solicitată de 579 mil euro
- 111 contracte reziliate cu o valoare solicitată de 78 mil euro
- 2.347 acte adiționale la contractele de finanțare procesate

Din punct de vedere financiar stadiul implementării POR 2014-2020 se prezintă astfel:

- 8.380 cereri de rambursare transmise la AM POR 2014-2020 până la data de 30.08.2024 conform Instrucțiunii AM nr.2014/11.04.2024.
- 10.934 dosare de achiziții procesate
- 4.909 vizite în teren efectuate

Valoare solicitată la decontare (FEDR +BS) la data de 01.12.2024 este de 1.065 mil euro (903 mil Euro FEDR + 162 mil euro BS) ceea ce reprezintă 139% din alocarea regională.

Valoare totală FEDR plătit la data de 01.12.2024 este de 837,75 mil euro ceea ce reprezintă un grad de absorbție de 129% raportat la alocarea regională

SIMION CREȚU,
Director General
ADR Centru

